

РЕШЕНИЕ

№ 20

гр. С., 18.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Ян. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Гергана Огн. Симеонова

при участието на секретаря Радост Д. Гърдева
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно
гражданско дело № 20232200500456 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение60036/03.06.2022г. по гр.д.....435/2020г. на С.ски районен съд, с което е осъдено на основание чл.226, ал.1 от КЗ /отм./ ЗАД „А.“, гр. С. да заплати на Н. С. Б. сумата от 8000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, които е претърпяла в следствие смъртта на брат й, настъпила в резултат на ПТП на 29.08.2015г., причинено от виновния Т. Г. Д., управлявал лек автомобил „К.С.“ с ДКН, на път I-6, от гр. Б. в посока гр. С., на км.406, ведно със законната лихва, считано от 07.08.2017г. до 12.03.2020г. и от 09.04.2020г. до окончателното изплащане на главницата, като иска до пълния претендиран размер от 25000лв. е отхвърлен като неоснователен и недоказан. С решението са присъдени по съразмерност разноски на страните и ответното дружество е осъдено да заплати държавна такса в полза на съдебната власт по сметка на СлРС.

Въззивната жалба е подадена от ответника в първоинстанционното производство ЗАД „А.“, гр. С. и с нея се обжалва решението в неговата осъдителна за дружеството част и в частта относно разноските.

С Определение №426/29.07.2022г. по въззивно гр.д. №325/2022г. по описа на

СлОС, въззивният съд е прекратил въззивното производство и е изпратил делото на СлРС за произнасяне по подадената от ЗАД „А.“ АД, гр. С. молба вх.....61502/22.06.2022г. за отстраняване на допусната в решението ЯФГ и за връчване на препис от въззивната жалба на третото лице помагач – Т. Г. Д..

С Решение60016 от 25.10.2023г. по гр.д.435/2020г. по описа на СлРС е извършена поправка на очевидна фактическа грешка в Решение60036/03.06.2022г. на СлРС, като на последната му страница, в диспозитивната му част, в последния осъдителен диспозитив, след текста „...за държавна такса върху сумата, до която е уважен предявения срещу него иск, сумата...“, вместо погрешно изписаното „360лв. /триста и шестдесет лева/“, да се чете правилното „320лв. /триста и двадесет лева/“.

Във въззивната си жалба ЗАД „А.“, АД, гр.С., чрез пълномощника юриск. Л. М. – Л., посочва, че първоинстанционното решение, в неговата обжалвана осъдителна за дружеството част, е неправилно, незаконосъобразно, постановено в противоречие на материалния закон и със събраните по делото доказателства, при съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необосновано. Счита, че неправилно и необосновано, в противоречие със събраните в производството по делото доказателства, районният съд приел за доказан по основание предявения иск за неимуществени вреди. Позовава се на Тълкувателно решение № 1/2016 от 21.06.2018 г. по тълк. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановления № 4/1961 г. и № 5/1969 на Пленума на ВС, следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и съответното лице да се породят особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди. Първоинстанционното решение счита, че е постановено в отклонение от формираната с Тълкувателното решение задължителна съдебна практика и е неправилно. От събраните по делото доказателства не се установила изискуемата изключителност на съществувалата житейска връзка между ищцата и починалият ѝ брат и интензитета на претърпените от ищцата неимуществени вреди. Привързаността между тях не се отличавала с нищо изключително от гледна точка на традиционните за българското общество отношения между децата в едно семейство. В хода на първоинстанционното производство не били събрани други доказателства, освен показанията на свидетелите, от които да се установяват особени житейски ситуации или обстоятелства, довели до силно сближаване между ищцата и брат ѝ до степен, при която братът да е заместила изцяло родителите си в грижата и възпитанието на по-малката сестра и да е имал доминиращо присъствие в живота ѝ (особено след като последната е създавала свое семейство), или до духовно и емоционално сближаване между брат и сестра до степен, надхвърляща нормалната за подобна връзка на родство духовна и емоционална близост. Соча, че изискването за изключителност не е изпълнено и по отношение на претърпените от ищцата неимуществени вреди. Предвид силната обич и привързаност, които е изпитвала към брат си, ищцата несъмнено е изживяла тежко нейната внезапна и преждевременна смърт и е понесла морални болки и страдания по повод на загубата му, но интензитета и продължителността им не обосновавали извод за изключителност. Прави анализ на свидетелските показания в тази насока. Счита, че свидетелите съобщавали не факти, а по-скоро давали оценка. Свидетелските показания били неубедителни. Поради липса на надлежно установена активна материална легитимация

на ищцата - да претендира и да получи застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, в резултат от смъртта на пострадалия, предявения иск следвало да бъде изцяло отхвърлен, като неоснователен. При условията на евентуалност, въззивникът посочва, че при постановяване на решението си районният съд е нарушил принципа на справедливостта и оттам чл. 52 от ЗЗД. В обжалвания съдебен акт е вложено различно от съдържащото се в задължителната практика на ВКС по приложението на чл.52 ЗЗД, разбиране за „справедливост“, като критерий, по който следва да бъде определен необходимия и достатъчен за възмездяване причинените на увреденото лице морални вреди, размер парично обезщетение, като заместваща поправянето им облага. Определеното от съда обезщетение е в необосновано, прекомерно завишен размер, което противоречи на принципа на справедливото възмездяване на претърпените вреди. Посочва, че първоинстанционният съд не е анализирал и не е взел предвид безспорно установени факти и обстоятелства, от значение при определяне на размера на обезщетението, а само формално е посочил кои обстоятелства следва да се отчитат, без реално да съпостави относимите факти и обстоятелства с действително справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди. Съдът не отчетел в достатъчна степен всички критерии, имащи значение при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Съдът пропуснал да отдаде нужното значение и не е съобразил релеватната за еквивалентното обезщетение обществено-икономическата конюнктура в страната към датата на настъпване на деликта. Присъденият от първоинстанционният съд размер на обезщетението за неимуществени вреди от 8 000 лева, след отчетено съпричиняване, бил необосновано и значително завишен в сравнение с решения по близки случаи, постановени в период близък към момента на увреждането по настоящото дело. Въззивникът посочва, че районният съд е допуснал съществено процесуално нарушение като е отменил определението си за допускане на съдебно-автотехническа експертиза, поискана от ответника, с оглед доказване на възражението му за съпричиняване, сторено с отговора на исковата молба, поради несвоевременното внасяне на депозит за изготвянето ѝ. Така съдът е поставил ответника в невъзможност да проведе при условията на пълно и главно доказване на заявените своевременно възражения. С оглед изложеното, въззивното застрахователно дружество моли въззивния съд да отмени обжалваното първоинстанционно решение в осъдителната му част и да отхвърли иска изцяло като неоснователен и недоказан. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от насрещната страна – Н. С. Б., отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК.

С отговора на въззивната жалба, подаден от Н. С. Б. чрез пълномощника адв. Т. Т., се оспорва подадената от застрахователя въззивна жалба като неоснователна. Моли се въззивния съд да я остави без уважение. Изразява се становище, че първоинстанционното решение в тази, обжалвана от застрахователя част е правилно и законосъобразно. Излагат се подробни съображения относно основателността на исковите претенции. В отговора е посочено, че по делото се установили по безспорен начин обстоятелствата относно наличието на силна емоционална връзка, надхвърляща обичайните такива за хора, живеещи в едно домакинство. Съдът подробно обсъдил защо ищцата попада в категорията лица, легитимирани да получат обезщетение.

Събраните в тази насока гласни доказателства били обсъдени в пълнота и безспорно била установена много силна изградена емоционална връзка между ищцата и починалият ѝ брат. Въззиваемата намира възражението за нарушаване принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД за неоснователно. Съдът съобразил същия, като отчел и интензитета на физическите и душевни страдания. Съдът уважил възражението за съпричиняване, като приел 60% такова и намалил значително обезщетението. Претендира присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

По направеното с въззивната жалба доказателствено искане за назначаване на комплексна медико-автотехническа експертиза, съдът се е произнесъл с определението си по чл.267 от ГПК, като е оставил същото без уважение.

В с.з. дружеството въззивник ЗАД „А.“, гр.С., редовно призовано, не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалният му представител по пълномощие юриск. В. К., която поддържа подадената от застрахователя въззивна жалба и моли за уважаването ѝ по изложените в нея съображения. Счита, че не са налице предпоставките по ТР №1/21.06.2018г. на ВКС. Навежда и съображения, че ищцата не е материалноправно легитимирана да получи обезщетение от смъртта на брат си, тъй като ПТП е настъпило преди постановяване на ТР №1/2016г. от 21.06.2018г. по т.д. №1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, като се позовава на Решение №50042/13.07.2023г. по т.д. №1010/2022г. на ВКС. Евентуално ако съдът намери, че ищецът е легитимиран до получи обезщетение, счита, че присъденото такова било в завишен размер, несъответстващ на действително претърпените вреди. Претендира присъждане на направените по делото разноски, в т.ч. и юрисконсултско възнаграждение. Оспорва претенцията за разноски на насрещната страна, като счита, че такива не са направени. Прави възражение за прекомерност. Евентуално оспорва претенцията по чл.38, ал.2 от ЗА като неоснователна.

В с.з. въззиваемата Н. С. Б., редовно призована, се явява лично и с процесуален представител по пълномощие адв. Т. Т., който оспорва въззивната жалба, като неоснователна. Излага съображения в тази насока. Моли съда да потвърди първоинстанционното решение в обжалваната му част като правилно и законосъобразно. Претендира разноски.

В с.з. третото лице помагач Т. Г. Д., редовно призован, не се явява и не се представлява. Няма изразено становище по въззивната жалба.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е *валидно*, а с оглед обхвата

на обжалването – и *допустимо* в обжалваната част.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките на въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред районния съд доказателства, намира, че обжалваното решение е *законосъобразно и правилно*.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, праВ. и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, **ПРЕПРАЩА** своята към нея.

Искът, с който първоинстанционния съд е бил сезиран, е пряк иск срещу застраховател по договор за застраховка “Гражданска отговорност” за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от непозволено увреждане, причинено от застрахован, в размер на 25000лв., ведно със законната лихва за забава, считано от 07.08.2017г. до окончателното изплащане, с правно основание чл.226, ал.1, вр. с чл.223, ал.1 от КЗ /отм./, вр. с пар.22 от ПЗР на КЗ, в сила от 01.01.2016г.

Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основава ищцовата претенция, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърдените от ищеца накърнени права правна квалификация на предявения иск. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения. Осигурил им е пълна и равна възможност за защита в производството.

Съдът намира въззивната жалба за неоснователна.

С разпоредбата на чл.226, ал.1 от КЗ /отм./ е дадена възможност на увреденото от застрахован по застраховка “Гражданска отговорност” лице да иска пряко от застрахователя обезщетение за причинените му вреди. Съгласно разпоредбата на чл.45, ал.1 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму. Отговорността на застрахователя по задължителната застраховка “Гражданска отговорност” е функционално обусловена от деликтната отговорност на застрахования – пряк причинител на увреждането.

В случая, ищцата в първоинстанционното производство е сестра на увреденото лице – К.Т.К., починал в резултат на застрахованото събитие – настъпилото на 29.08.2015г. ПТП.

По смисъла на ТР № 1 от 21.06.2018 г. по тълк. д. №1/2016г. по описа на ОСНГТК на ВКС кръга от лица, които имат право да претендират обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на близък включва лицата, посочени в Постановление №4 от 25.05.1961г. и Постановление №5 от 24.11.1969г. на Пленума на Върховния съд, и по изключение всяко друго лице, което е създало трайна и дълбока

емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

Поради това, исковата претенция безспорно е допустима.

Във връзка с възраженията на въззивника, че ищцата в първоинстанционното производство не е материалноправно легитимирана да получи обезщетение от смъртта на брат си, тъй като ПТП е настъпило преди постановяване на ТР №1/2016г. от 21.06.2018г. по т.д. №1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, следва да се посочи следното: Цитираното от въззивника в молбата от 10.01.2024г. Решение на ВКС №50042/13.07.2023г. по т.д. №1010/2022г. на ВКС с приетото в него становище относно темпоралното действие на посоченото тълкувателно решение е изолирано в практиката на ВКС. Преобладаващото становище на ВКС по въпроса, споделяно и от настоящия въззивен състав е следното: Когато се касае до първоначално приети тълкувателни постановления на Пленума на ВС и тълкувателни решения, те имат обратно действие, като даденото с тях тълкуване важи от момента на влизане в сила на тълкуваната правна норма и се счита, че същата е имала възприетото в тълкувателния акт съдържание още при приемането ѝ. Когато след издаване на съответния тълкувателен акт е настъпила промяна в тълкуваната правна норма или в други, свързани с нея норми, и даденото вече тълкуване е неприложимо или несъответно на действителния смисъл на закона, постановеният нов тълкувателен акт, с който даденото по – рано тълкуване се изоставя, за да бъде възприето ново, няма обратно действие и от момента на постановяване на новия тълкувателен акт, който се състои от две части – в първата се дава новото тълкуване на правната норма, а с втората се обявява за изгубил сила предшестваният тълкувателен акт, преставя да се прилага предходният тълкувателен акт. От този момент даденото с новото тълкувателно решение тълкуване на конкретната правна норма ще може да бъде прилагано от съответните органи, за които то е задължително, по случаи от тяхната компетентност, когато въпросът е отнесен за разрешаване от тях след приемане на новото тълкувателно решение или по случаи, които са били заварени към този момент, но с действие занапред. В настоящия случай съдебното производство е образувано по иск, предявен след приемането на ТР №1/21.06.2018г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС – предявен на 07.08.2020г. и съдът, разглеждащ правния спор, е бил длъжен да съобрази задължителните разяснения на ТР относно кръга на лицата, имащи право на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техния близък. *С тълкувателното решение не е отменено даденото с предходния акт тълкуване на правната норма, а единствено е разширен кръгът на лицата, легитимирани да претендират обезщетение за неимуществени вреди.* Формираната практика на ВКС приема, че ако правният спор е бил висящ към момента на приемане и оповестяване на тълкувателното решение, както и ако сезирането на съда със спора следва по време приемането и оповестяването на решението, даденото от Върховния касационен съд

тълкуване на закона следва да бъде съобразено от съда при постановяване на съдебното решение по съществото на спора.

По делото е установено /по този въпрос спор между страните не е имало/, че към деня на настъпване на застрахователното събитие – ПТП на 29.08.2015г., е била налице сключена застраховка “Гражданска отговорност” на автомобилистите на лекия автомобил м. “К.С.”, с рег.№..... в ответното дружество ЗАД „А.“, гр.С..

Тъй като отговорността на застрахователя е функционално обусловена от деликтната отговорност на застрахования, то следва да се установят елементите на сложния фактически състав на непозволеното увреждане - деяние /действие или бездействие/, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между деянието и причинената вреда и вина.

Безспорно по делото е установено извършването на деянието и противоправността му /задължителната за съда сила на Присъда №5/06.03.2017г. по НОХД №52/2017г. на СлОС/ – причинено от водача на застрахования автомобил м. “К.С.”, с рег.№..... - Т. Г. Д., на 29.08.2015г. в община С. на път I-6, км. 406 пътно-транспортно произшествие, като водача на автомобила нарушил правилата за движение по пътищата, регламентирани в чл.8, ал.1, чл.16, ал.1, т.1, чл.37, ал.3 от ЗДвП, чл. 96, ал.1 и чл.101, ал.1, т.3 от ППЗДвП и по непредпазливост причинил смъртта на повече от едно лице – на К.Т.К. и Б. Д.а Ш..

От посочената присъда по НОХД №52/2017г. на СлОС, ползваща се с задължителна доказателствена сила /чл.300 от ГПК/ се установява вината на водача на застрахования автомобил и причинната връзка между деянието и вредоносния резултат – настъпилата смърт на К.Т.К..

Следващият основен елемент на непозволеното увреждане е вредата. Без наличие на такава не може да се говори за непозволено увреждане. Вредата се схваща като промяна чрез смущение, накърняване и унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. От събраните по делото доказателства се установява по безспорен начин, че в резултат на деянието, извършено от застрахования Т. Г. Д. - причинено пътно-транспортно произшествие на 29.08.2015г. е настъпила смъртта на К.Т.К. – брат на ищцата Н. С. Б..

От събраните по делото обстоятелства е установена по безспорен начин родствената връзка между ищцата и починалия, вследствие застрахователното събитие К. К. – ищцата е негова сестра.

Както бе посочено по-горе, съгласно ТР№ 1/21.06.2018 г. по тълк. д. № 1 по описа на ОСНГТК на ВКС освен лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961 г. и Постановление № 5 от 24.11.1969 г. на Пленума на Върховния съд, по изключение и всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия

и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни (като интензитет и продължителност) морални болки и страдания. Връзка с посоченото съдържание предполага оправдани очаквания за взаимна грижа и помощ, за емоционална подкрепа и доверие, и нейното отсъствие изключва проявлението на неимуществени вреди, подлежащи на обезщетяване съобразно принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД.

Възраженията на застрахователя, наведени с въззивната жалба, са основно в тази насока – неустановяване на изискуемата достатъчно дълбока и трайна емоционална връзка между ищцата и починалия ѝ брат, обуславяща визираното в тълкувателното решение изключение за обезщетяване на неимуществени вреди. Съдът намира тези оплаквания за неоснователни.

Въззивният състав споделя напълно извода на районния съд, че от събраните по делото гласни доказателства е установена дълбока емоционална връзка между ищцата и починалия, в резултат на застрахователното събитие, неин брат.

В конкретния случай се установи действително наличието на много силна емоционална връзка, обич и привързаност между брат и сестра, въпреки разликата от около 7 години между тях. От детските си години са били заедно - живели в едно домакинство; брат ѝ често я е вземал от детска градина и се грижел за нея, докато се върнела майка им от работа. Дватамата от тази ранна /за ищцата/ детска възраст били неразделни, изградили се отношения на силна привързаност един към друг. Тази връзка се запазила и доразвила с годините и израстването им, вместо да се отслаби. Дори и по времето, когато К. К. учил в гр. Н.З., ищцата, заедно с майка им, често го посещавала, носели му храна, почиствали квартирата му. Следователно, контакта между тях не е бил преустановен, а бил поддържан и развиван. Същото се отнасяло и за времето, през което К. бил в казармата /в поделение в с. С./, като ищцата, заедно с майка си ходела редовно на свиждане на брат си почти всяка седмица. След като К. заживял със съпругата си, връзката със сестра му не се нарушила. Напротив, продължила все така, като си ходели на гости, виждали се често, а след раждането на децата им, се налагало ищцата да ги гледа често, да се грижи за тях, тъй като съпругата на К. работила до късно. Следва да се посочи, че тези отношения се запазили и след

като ищцата се омъжила. Нейн съпруг станал най-добрия приятел на брат й К., а запознанството и обвързването им са резултат от обстоятелството, че Н. постоянно била при брат си, били заедно в една приятелска компания. Следователно близостта между брат и сестра е била не само в домакинството им, но и извън него, вкл. и през свободното и предназначено за развлечения време. Свидетелката А. К.а - дъщеря на К. К. /свидетел на ответната страна/ категорично заявила, че макар баща й да има и други братя и сестри, е считал за най-близка леля й Н. и само нея споменавал. Свидетелката посочва, че най-силните й спомени от роднините са тези, свързани с леля й Н.. Баща й бил опора за леля й. Това обстоятелство е изключително показателно и съществено за изключително близката родствена и емоционална връзка между брат и сестрата.

С оглед тези обстоятелства, съдът споделя извода на първоинстанционния съд, че отношенията между брат и сестрата били по-силни от обичайните за родствената връзка, като отношенията между тях били трайни, задълбочени и пълноценни. Поради това съдът не споделя възраженията на застрахователя за липса на изискуемата правна значимост в така установените отношения между брат и сестра.

Установено е че смъртта на брат се отразила силно емоционално на ищцата, която понесла много тежко загубата му, плачела постоянно, започнала да й окапва косата, изживяла голям стрес, който още не можела да преодолее. До ден днешен не я е приела напълно, постоянно говорила как той се грижел за нея, какво правил за нея. Чувствала, че е загубила своята опора /свид. А. К.а/.

Липсата на любим човек, с който връзката е много силна, който е бил опора в живота на ищцата, връзка, установена от детството, продължила, развила се и укрепнала с годините е травмираща, причиняваща емоционални страдания, надхвърлящи нормално присъщите за съответната родствена връзка и безспорно обуславящи приложението на изключението, визирано в посоченото тълкувателно решение.

Предвид изложеното, съдът намира, че в производството е установено, че ищцата и починалият й брат са имали особена, трайна и дълбока емоционална връзка, като ищцата е претърпяла от смъртта му продължителни по характер и интензитет болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

С оглед изложеното, съдът е мотивиран и приема, че са налице всички предвидени в закона елементи на фактическия състав на непозволеното увреждане. В случая увреденото лице – ищцата в първоинстанционното производство е насочила претенциите си за обезвреда пряко срещу застрахователя. Застрахователят отговаря в обема, в който отговаря и причинителят на вредата. Той следва да покрие отговорността на застрахования за причинените от него имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от непозволеното увреждане /чл.223, ал.1 и ал.2 от КЗ /отм./, в случая – неимуществени вреди.

Обезщетението за неимуществените вреди се определя от съда по справедливост, съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД. Във всеки отделен случай размерът му следва да се определя съобразно претърпените увреждания, като целта на законовата разпоредба е да се репарират в относително пълен обем претърпените болки, страдания и неудобства, които с оглед характера си, са трудно оценими.

При определяне на дължимото обезщетение в случая, съдът взе предвид посочените по-горе обстоятелства, свързани с претърпените морални болки и страдания, вследствие смъртта на К. К., с оглед особено силната емоционална връзка на обич и привързаност между него и сестра му – ищцата Н. Б. и продължителността на същите. Съобразявайки всички тези обстоятелства, оказващи влияние при определяне на дължимото обезщетение, съдът намира, че справедливия паричен еквивалент на причинените неимуществени вреди, възлиза на сумата от 20000лв., в който размер правилно и законосъобразно, при спазване принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД и въз основа на чл.51, ал.1 от ЗЗД, е определен от районния съд.

При определяне на размера на дължимото обезщетение не намира приложение разпоредбата на §96, ал.1 от ПЗР на ЗИД на КЗ /обн. ДВ, бр.101/2018г./, с която е определен максимален размер от 5000 лева, за обезщетяване на разширения кръг лица /по ал.4 на чл. 493а от КЗ/, между които попадат внуци и възходящи от втора степен. Предмет на делото е иск с правно основание чл.226 КЗ /отм./. Съгласно §22 от ПЗР на КЗ /в сила от 01.01.2016 г./ към случая е приложима част четвърта от отменения КЗ /отм. ДВ бр. 102 от 29.12.2015 г./, освен ако страните договорят друго след влизането в сила на КЗ, каквито данни по делото няма. §96, ал.1 от ПЗР на ЗИД на КЗ /обн. ДВ, бр.101/2018г./ е приложим само по отношение на ПТП, настъпили при действието му по застраховки, сключени след 01.01.2016г. В случая застрахователния договор е сключен в края на 2014г. и спрямо него е приложима част четвърта на отменения КЗ, недвижим дащ подобна ограничителна разпоредба.

Ответното застрахователно дружество с отговора на исковата молба е направило възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалия К. К.. Съдът намира това възражение за основателно и доказано и споделя правните изводи на СлРС в тази насока, в т.ч. и приетия от него процент на съпричиняване – 60%, поради което няма да излага подробни мотиви в тази насока. Безспорно е установено, че починалият К. К. е управлявал своя мотоциклет със скорост около 116 км/ч. при разрешена такава – 80км./ч. и в случай, че бе спазил ограничението за скорост и бе предприел спиране в момента на откриване на възможността за възприемане, не би настъпило процесното ПТП.

Следва да се отбележи, че ищцата не обжалва първоинстанционното решение в неговата отхвърлителна част, т.е. тази, в която е прието наличието на съпричиняване в посочения процент, поради това и съдът няма да се спира подробно на този въпрос, а

препраща своите изводи към тези на първоинстанционния съд без да ги преповтаря. Следва да се посочи само, че съдът не намира основание за определяне на по-висок размер съпричиняване, а и такъв в действителност не се и твърди във въззивната жалба. Възражения в тази насока, въззивникът не е изложил.

Освен това следва да се отбележи, че съдът при съобразяване на всички горепосочени подробно обстоятелства и при спазване на принципа на справедливостта по свое убеждение определя размера на справедливото обезщетение за претърпените от ищцата в първоинстанционното производство неимуществени вреди – морални болки и страдания от смъртта на брат й, починал в резултат на процесното ПТП, като не е обвързан със сочения от ищеца размер.

С оглед приетото съпричиняване по смисъла на чл.51, ал.2 от ЗЗД и определения процент на същото – 60%, то дължимото обезщетение за причинените на ищеца вреди, определено от съда на 20000лв. следва да се намали с 60%, като на ищцата следва да се присъди сумата от 8000лв. В останалата част исковата претенция е неоснователна.

Върху главницата се дължи законна лихва за забава, считано от деня на увреждането, с оглед разпоредбата на чл.84, ал.3 от ЗЗД, тъй като отговорността на застрахователя е идентична с тази на застрахования към увреденото лице. Съгласно разпоредбата на чл.223, ал.2, изр. първо от КЗ /отм./, застрахователят отговаря и за лихви за забава, тогава, когато застрахования отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. При задължение, произтичащо от непозволено увреждане, длъжникът изпада в забава от деня на увреждането, без да е необходимо да бъде поканен да заплати дължимото, поради което и доколкото застрахованият дължи на увреденото лице – ищеца, лихви за забава от деня на увреждането, то такива дължи и застрахователя. В случая обаче претенцията е от 07.08.2017г., като вероятно ищцата е съобщила 3-годишният давностен срок и правилно е присъдена от този момент от първоинстанционния съд. Правилно районният съд е посочил периода от 13.03.2020г. до 08.04.2020г., в който законна лихва не следва да се начислява, с оглед действащите разпоредби във връзка с въведеното извънредно положение /чл.6 от ЗМДВИП/.

Като е присъдил сумата от 8000лв., ведно със законната лихва, считано от 07.08.2017г., с прекъсване в периода от 13.03.2020г. до 08.04.2020г., първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да се потвърди в тази му обжалвана от застрахователя част.

В останалата, отхвърлителна част над присъдения размер от 8000лв. до пълния претендиран размер от 25000лв., първоинстанционното решение не е обжалвано и е влязло в сила.

С оглед изхода на процеса, на основание чл.78, ал.1 и ал.3 от ГПК, районният съд правилно е присъдил на двете страни разноските пред първата инстанция по съразмерност и в тази част решението също следва да се потвърди.

С оглед неоснователността на въззивната жалба, въззивникът следва да понесе своите разноси, така, както ги е направил и да заплати на въззиваемата страна, сторените от нея разноси в доказания размер от 500лв. за платен адвокатски хонорар. Направеното възражение за недоказаност е неоснователно, тъй като сумата е платена в брой и договорът има характера на разписка за заплащането ѝ. Неоснователно е и възражението за прекомерност, с оглед цената на иска, като дори размера под минималния по чл.7, ал.2, т.2 от Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА първоинстанционно Решение60036 от 03.06.2022г., постановено по гр.д.435/2020г. по описа на С.ски районен съд в обжалваната част.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество А.“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр. С., район С., ул. „С.К.“ **да заплати** на Н. С. Б. с ЕГН *****, от гр. К., общ. С., ул. „Б.К.“ №7 **сумата от 500лв.**, представляваща направени пред въззивната инстанция разноси.

Решението е постановено при участието на трето лице помагач – Т. Г. Д. с ЕГН *****, от с. Я., общ. М., ул. „В.“ на страната на ответника ЗАД „А.“ АД.

Решението може да бъде обжалвано в едномесечен срок от връчване на преписа от същото, пред ВКС на Република България с касационна жалба, при условията на чл. 280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____